

Bestuurlijke sluiproute: hoe administratieve LAVS-controles leiden tot sancties zonder wettelijke basis

In deze editie onderzoeken we een praktijk die in de sector steeds meer wrevel oproept: omgevingsdiensten die administratieve controles uitvoeren op het LAVS en vervolgens meldingen doorzetten naar certificerende instellingen wanneer de invoer niet naar wens is ingevuld. Het gevolg laat zich raden: de CBI schrijft een afwijking, het gecertificeerde bedrijf krijgt de rekening, en de Omgevingsdienst wast zijn handen in onschuld.

Dit raakt aan meer dan alleen juridische zuiverheid... **Het tast het vertrouwen in het hele stelsel aan.** Gecertificeerde bedrijven ervaren dat zij verantwoordelijk worden gehouden voor ketenblokkades waar zij geen invloed op hebben, terwijl toezichthouders en certificerende instellingen zich beroepen op bevoegdheden die in de wet eenvoudigweg niet bestaan. Dit creëert een systeem waarin willekeur kan ontstaan: niet de wet bepaalt de gevolgen, maar de interpretatie van individuele toezichthouders. Voor een sector die al jaren vraagt om duidelijkheid, proportionaliteit en voorspelbaarheid, is dit een fundamenteel probleem. Het herstellen van vertrouwen begint bij het erkennen van deze systemische fout — en bij het terugbrengen van toezicht en sanctionering naar de wettelijke kaders waar zij thuishoren.

1. Wat het LAVS wél is — en vooral wat niet
De RWS-brief van 13 januari 2022 ("Landelijk Asbestvolgsysteem en informatieplichten"; kenmerk 12-2021) bevestigt expliciet dat het LAVS:

- een **ketensysteem** is,
- waarin partijen **van elkaar afhankelijk** zijn,
- en waarin **geen enkele partij een voorgaande schakel kan dwingen** om zijn administratieve stappen uit te voeren.

RWS schrijft:

"Partijen in de asbestketen kunnen elkaar onderling niet dwingen hun administratieve verplichtingen na te komen."

En:

"Het kan voorkomen dat een volgende partij in de keten niet aan zijn informatieplicht kan voldoen."

Deze erkenning is cruciaal, want het betekent:

- het LAVS is **geen individueel afdwingbare verplichting**,
- het is **geen bestuursrechtelijk handhaafbaar systeem**,
- en het is **niet geschikt als grondslag voor toezicht door omgevingsdiensten**.

Het LAVS is een **informatiesysteem**, geen normadressaat.

2. Wettelijke informatieplichten — geactualiseerd onder de Omgevingswet

De RWS-brief verwijst nog naar het Bouwbesluit 2012. Dat besluit is per **1 januari 2024** vervallen. De verplichtingen bestaan nog steeds, maar staan nu in het **Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl)**.

2.1 Vrijgavedocument

Voorheen: Asbestverwijderingsbesluit art. 9 lid 3

Nu: **Bbl artikel 7.12a lid 4**

Verplichting: Binnen 2 weken na de eindbeoordeling moet het vrijgavedocument worden verstrekt aan het bevoegd gezag.

2.2 Bewijs van afgifte van asbesthoudende afvalstoffen

Voorheen: Bouwbesluit art. 1.33 lid 6

Nu: **Bbl artikel 7.12a lid 5**

Verplichting: Binnen 2 weken na de eindbeoordeling moet het bewijs van afgifte worden verstrekt.

De verplichtingen uit **Bbl 7.52 lid 3** en **7.53 lid 6** gaan over het **verstrekken van documenten**

(vrijgavedocument en bewijs van afgifte) aan het bevoegd gezag binnen twee weken.

Deze verplichtingen zeggen **niet** dat dit via het **LAVS** moet gebeuren.

Het LAVS is een **hulpmiddel**, geen wettelijke norm.

Toezicht mag alleen plaatsvinden op de **documentplicht zelf**, niet op het **middel** waarmee die documenten worden aangeleverd.

En — en dit is essentieel:

RWS erkent ook dat bedrijven **soms niet kunnen voldoen** aan deze verplichtingen omdat het LAVS dit technisch blokkeert wanneer eerdere stappen niet zijn uitgevoerd.

RWS schrijft: *“Dit betekent dat het kan voorkomen dat gecertificeerde bedrijven niet aan hun informatieverplichtingen kunnen voldoen om redenen waar zij geen invloed op hebben.”*

Dit maakt elke vorm van handhaving op LAVS-invoer juridisch onhoudbaar.

Hoe verhouden de Bbl-plichten zich tot het LAVS?

Element	Juridische status
Bbl 7.52 / 7.53	Wettelijke verplichting
LAVS	Informatiesysteem
LAVS-invoer	Geen wettelijke verplichting
OD-toezicht op LAVS	Geen wettelijke basis
CBI-controle op LAVS-inhoud	Geen wettelijke basis
CBI-controle op proces (schema)	Wel toegestaan

Dus:

De verplichting bestaat.

Maar het LAVS is niet de verplichting.

3. Toezicht op LAVS-invoer bestaat niet — en dat is geen detail maar een systeemfout

De juridische werkelijkheid is ondubbelzinnig: **er bestaat geen toezicht op LAVS-invoer als zelfstandig**

domein. Er is geen wet, geen regeling en geen beleidsdocument waarin staat dat omgevingsdiensten, gemeenten of certificerende instellingen toezicht houden op de administratieve invoer in het LAVS. Het LAVS is geen bestuursrechtelijk instrument, geen normadressaat en geen handhaafbare verplichting op zichzelf.

Dat beeld wordt bevestigd in de *Beleidsvaluatie LAVS (2024)*. Het rapport beschrijft het LAVS als een **ketensysteem**, met **gebruikersafhankelijkheden** en structurele **ketenblokkades**. Bedrijven kunnen daardoor regelmatig niet voldoen aan administratieve stappen die buiten hun invloed liggen. Nergens wordt het LAVS aangemerkt als een handhaafbare norm of als een domein waarop OD's bestuursrechtelijk toezicht mogen uitoefenen. Het LAVS is een hulpmiddel — geen juridische verplichting.

Ook de *Handleiding LAVS voor toezichthouders (IPLO, 2025)* bevestigt dit. Toezichthouders kunnen meldingen ontvangen en documenten inzien, maar zij hebben **geen bevoegdheid** om LAVS-invoer te beoordelen, administratieve stappen te controleren of sancties te initiëren. De functie is informatief, niet handhavend. OD's hebben een **inkijkfunctie**, geen **toezichtbevoegdheid**.

Mandaatbesluiten van omgevingsdiensten (zoals ODH 2025) verwijzen naar de Omgevingswet (art. 18.6 en 18.7) en de Awb (art. 5.11), maar bevatten **geen enkele aanwijzing** dat LAVS-administratie een toezichtdomein is. Er is geen uitbreiding richting administratieve ketenverplichtingen en geen koppeling met het certificatiestelsel. OD's mogen toezicht houden op **fysieke werkzaamheden**, veiligheidsmaatregelen en risico's voor de leefomgeving — maar **niet** op administratieve verplichtingen binnen een certificatiestelsel. Dat volgt rechtstreeks uit het legaliteitsbeginsel (Awb art. 3:1): zonder expliciete wettelijke bevoegdheid mag een bestuursorgaan niet handelen.

VTH-uitvoeringsprogramma's (2025) bevestigen dit beeld: zij richten zich op fysieke leefomgeving, milieuregels en Omgevingswet-taken, maar noemen nergens LAVS-invoer als toezichtdomein. Er is geen administratieve controlebevoegdheid en geen koppeling tussen OD-toezicht en CBI-sancties. De Kamerbrief *Versterking VTH-stelsel (2025)* introduceert evenmin nieuwe bevoegdheden rond LAVS-administratie.

Waar wél toezicht op bestaat, is de **certificatieplicht om het LAVS te gebruiken**. Die verplichting volgt uit de Arboret (art. 2.7), het Arboretbesluit (art. 4.27) en de Certificatieregeling Asbest.

Certificerende instellingen houden toezicht op gecertificeerde bedrijven binnen dit schema — **maar niet op LAVS-invoer als zelfstandig object**.

Dit wordt bevestigd door Arboportaal en de Nederlandse Emissieautoriteit: CBI's handhaven uitsluitend binnen het certificatiestelsel, niet op administratieve ketenregistratie.

De conclusie is onontkoombaar: **er bestaat geen wettelijke basis voor toezicht op LAVS-invoer**. Toch leidt de praktijk van informele meldingen door OD's richting CBI's ertoe dat administratieve bevindingen — vaak veroorzaakt door ketenblokkades — alsnog resulteren in certificatie-afwijkingen. Dat is bestuurlijk onzuiver, juridisch onhoudbaar en in strijd met de fundamenteën van behoorlijk bestuur.

4. De bestuurlijke sluiproute: van administratieve controle naar afwijking

Ondanks de RWS-waarschuwing dat bedrijven soms niet kunnen voldoen aan hun informatieplicht, zien we in de praktijk:

1. OD controleert administratief in het LAVS.
2. OD vindt een "fout" die vaak het gevolg is van een eerdere schakel.
3. OD meldt dit bij de CBI.
4. CBI schrijft een afwijking.
5. Bedrijf wordt gestraft voor iets waar het geen invloed op had.

Dit is in strijd met:

- **Awb art. 3:3 — détournement de pouvoir**, (machtsmisbruik van een ambtenaar)
- **Awb art. 3:4 — evenredigheid**,
- **Awb art. 3:2 — zorgvuldigheid**,
- **RWS-erkenning dat bedrijven soms niet kunnen voldoen**.

Het is bestuurlijk onzuiver en juridisch onhoudbaar.

5. Tijd voor duidelijkheid en dialoog

Asbest Dialoog pleit voor:

- **stoppen met informele meldroutes**,
- **erkenning van de ketenafhankelijkheid**,
- **terugbrengen van toezicht naar de juiste plek**,
- **open gesprek tussen OD's, CBI's, SZW en de sector**.

De RWS-brief ondersteunt dit volledig.

6 Oproep aan de sector

WAT JIJ ALS CERTIFICAATHOUDER MOET DOEN WANNEER EEN OD BUITEN HAAR MANDAAT TREEDT OF ALS JE EEN AFWIJING KRIJGT VAN JE CBI

1 BLIJF ALTIJD PROFESSIONEEL EN VRIENDELIJK

2 BIED WEERSTAND TEGEN DE ONRECHTMATIGE HADHAVING / DE ONTERECHTE AFWIJING

3 VERWIJS NAAR DEZE ASBEST DIALOOG OF GEEF EEN KOPIE MEE

4 DOE WAT DE OD VAN JE VERLANGT OM HET WERKPROCES NIET TE LANG OP TE HOUDEN

5 GA IN BEZWAAR TEGEN ELKE SANCTIE VAN DE OD EN/OF DIEN EEN ZIENSWIJZE/BEZWAAR IN BIJ JE CBI OP DE AFWIJING

6 BIJ AFWIJING SCHAKEL EEN BESTUURSADVOCAAT IN

Heb jij voorbeelden van:

- administratieve LAVS-controles door OD's,
- meldingen richting CBI's,
- afwijkingen die voortkwamen uit ketenblokkades,
- of situaties waarin je niet kon voldoen door fouten van anderen?

Stuur ze in via Asbestdialoog@gmail.com

Samen brengen we de praktijk in kaart — en bouwen we aan een sector die juridisch klopt én werkbaar is.

En heeft u ondertussen een relevante vraag t.b.v. BV Nederland, stel ze dan gerust via een persoonlijk bericht aan asbestdialoog@gmail.com. Melders blijven altijd anoniem — dat was zo, en dat blijft zo.

Deze bijdrage is naar eer en geweten opgesteld en gebaseerd op de best beschikbare informatie. Toch kan er altijd een fout of onvolledigheid insluipen. Zie deze tekst daarom als een uitnodiging tot dialoog en correctie.

Ik draag geen aansprakelijkheid voor gevolgen van het gebruik van deze informatie.

Copyright free.